

Przepisy prawa nie zakazują aby ośrodek szkolenia kierowców zatrudniał instruktorów na zasadzie tzw. „samozatrudnienia” (czyli prowadzenie przez instruktora jednoosobowej działalności gospodarcza w zakresie działalności szkoleniowej).

Problem może pojawić się w przypadku gdy analizując zakres prowadzonej przez instruktora działalności wynika, że faktycznie przejął on od zlecającego ośrodka szkolenia kierowców prowadzenie szkolenia teoretycznego i praktycznego kursantów (przykład: umowa OSK z instruktorem obejmuje nie tylko prowadzenie szkolenia praktycznego ale również wykonywanie szkolenia samochodem należącym do tego instruktora, a szkolenie teoretyczne prowadzone jest w salach wykładowych do których tytuł prawny posiada ten instruktor). Taka sytuacja może mieć miejsce np. w sytuacji gdy osoba, której zakazano prowadzenia działalności regulowanej w zakresie OSK chcąc kontynuować jej prowadzenie, umawia się z inną osobą, że ta zgłosi prowadzenie OSK. Opisane działanie stanowi ominięcie przepisów o działalności gospodarczej regulowanej.

Co w takiej sytuacji może zrobić organ?

Wobec instruktora można złożyć wniosek o ukaranie do sądu za popełnienie wykroczenia z art. 60(1) § 1 Kodeksu wykroczeń, zgodnie z którym „kto wykonuje działalność gospodarczą bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej, wpisu do rejestru działalności regulowanej lub bez wymaganej koncesji albo zezwolenia, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.”. Ewentualny wyrok skazujący, wobec instruktora, otwiera organowi drogę do wszczęcia postępowania nadzorczego przeciwko przedsiębiorcy, który zgodnie z rejestrem prowadzi OSK. Akta postępowania w sprawie o wykroczenie będą w takim przypadku stanowiły również środek dowodowy w postępowaniu nadzorczym. Działania nadzorcze organ może podjąć również niezależnie od wszczęcia postępowania w sprawie o wykroczenie przeciwko instruktorowi.

Zgodnie z §3 rozporządzenia w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów, szkolenie prowadzone jest co do zasady w ośrodku szkolenia kierowców. Szkolenie osób ubiegających się o wydanie uprawnienia do kierowania pojazdami może prowadzić przedsiębiorca, która posiada odpowiednie warunki lokalowe. Przy rozpatrywaniu przez organ spełnienia warunku posiadania odpowiednich warunków lokalowych (biura, sal szkoleniowych) warto sięgnąć do definicji posiadania zawartej w kodeksie cywilnym. Zgodnie z art. 336 kodeksu cywilnego posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny). Innymi słowy organ powinien w toku postępowania nadzorczego powinien zbadać treść umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą prowadzącym Ośrodek Szkolenia Kierowców oraz instruktorem prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą. Jeżeli okaże się, że przedsiębiorca wpisany do rejestru faktycznie nie spełnia warunku posiadania lokalu czy samochodu stanowi to naruszenie art. 104 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym.